

УИЛЯМ ШЕКСПИР СОНЕТИ

Превод от английски: Владимир Свинтила, 1956

chitanka.info

1–50

1

*Желаем цвят от свежите цветя,
за да живее вечно красотата.
И нека вехне розата, но тя
оставя свой наследник на земята.
А ти, пленен от своята красота,
отдавайки ѝ всеки жизнен сок,
богатството превръщаш в нищета,
свой собствен враг, безмилостно жесток?
Ти, с който тоя свят е украсен,
в нетрайното на пролетта съперник,
погребал в пъпка бъдещия ден,
еднакво си прахосник и скъперник.
От жажда за живот на смърт предаваш
това, което само предвещаваши.*

2

*С бразди когато милото чело
четирестата зима издълбае,
предишното разкошно облекло
кой в жалките ти дрипи ще узнае?
И на въпроса: „Онзи младенец
къде е скрил украсата младежка?“
какво ще кажеш? В този сляп гледец?
Но туй ще бъде само зла насмешка.*

2

Тъй по-достойно би отвърнал ти:
„В децата ми, във тях за моя радост
живеят моите пролетни черти.
На тях оставих първата си младост.“
И нека ти света напуснеш пръв,
но в друг след теб ще блика твоя кръв.

3

О, виж в стъклото, младостта си виж!
На друг не отдадеш ли тази младост,
дълбоко тоя свят ще огорчиш
и ще лишиш една жена от радост.
Чие девиче тяло няма с плам
във своите прегръдки да те вземе,
или си влюбен в себе си дотам,
че даже любовта за теб е бремене?
В синовните очи като в стъкла
се отразява бащината пролет.
И ти в такива две огледала
ще съзерцаваш първия си полет.
В живота ти минаваш като слеп
и твоят образ мре и чезне с теб.

4

Разсипнико, прахосваш своя чар
и хубост с порив тих и благороден.
Природата не ти ги дава в дар —
заема ги — свободна на свободен.
Скъпернико, ти този дар дължиш
на друг човек, на някой внук далечен.
Ти незаконно чужд живот своиш,

3

но от това не ставаш дълговечен.
Със теб самия сделки сключваш ти
и с туй вървиш към пълно разорение.
Но пред смъртта за тежките щети
какво ще бъде твоето обяснение?
И този лик на бъдещия ден
ще свърши с теб, във друг невъплотен.

5

Мигът създава с майсторска ръка
един вълшебен празник за очите.
Но миг по-късно нещо пак така
това вълшебство разрушават дните.
Минутите в неудържим поток
във зимни дни влекат летата глухо,
където мръзне пролетния сок
и мъртвата земя е в бяло рухо.
И само тоя розов аромат —
прозрачен пленник, хванат зад стъклата —
ни спомня дълго розовия цвят:
че е цъфтяло лято на земята.
Цветът умря под есенния лъх.
Живее още нежния му дъх.

6

Дано студът не покоси листата
на твоя цвят, преди да е цъфтял.
Преди да сложиш част от аромата
на розите във някой скъп кристал.
О, лихва не е туй, което с радост
длъжникът към дълга си заплати.

4

*И не е лихва, ако твоятта младост
платиш със десет младости и ти.
Ти десет пъти тук ще съществуваши
и десет пъти ще умреш щастлив.
И с право над смъртта ще тържествуваши,
защото в някой внук ще бъдеш жив.
Ти твърде си дарен със красота,
за да умреш със другите в смъртта.*

7

*Денят показва своя румен лик
с лъчистите черти на божество.
И всички срещат гордия светлик
с нескривано, сърдечно тържество.
Когато той във своя зрял разцвет
възкачи онзи син небесен рът,
очите ни с какъв дълбок привет
го следват дълго в златния му път.
Но щом без мощ, с угаснали лъчи
закрета той с превити рамена,
то същите възторжени очи
се впиват вече нейде настрана.
И ти така, в сина си съхранен,
срещни във него утрешния ден.*

8

*Ти музика си. Но защо тогава
посрещаш с болка всеки пеещ звук?
Защо обичаш мъката с такава
любов и радост като никой друг?
И от какво е тази скръб? Не е ли*

5

*от туй, че ти долавяш всеки път
как стройно съгласуваните трели
със укор към самотността звучат?
Виж струните как в хор една след друга
запяват дружно в съгласуван тон.
И сякаш пеят син, баща, съпруга,
щастливо съчетани в унисон.
И те ти казват в общ, единствен звук,
че с теб не пее тука никой друг.*

9

*Вдовишките сълзи ти вдъхват страх.
Не се отдаде никому всецяло,
но ако утре се превърнеш в прах,
светът ще тръгне в черно наметало.
Вдовицата любимите черти
открива с радост в своето поколение.
На вечна скръб осъждаш всички ти,
лишавайки света от утешение.
Разсипникът прахосва цял имот,
но разпилян — той пак е на земята.
А младостта не трае цял живот;
прахосана — умира красотата.
Но който сам на себе си е враг,
той друг не люби, няма мил и драг.*

10

*Кого обичаш? Никого. Небрежно
на смърт осъждаш своите черти.
Мнозина те обичат безнадеждно —
към никого не се привърза ти.*

6

*Свой собствен враг, без капка милост свойто
унаследено жилище рушиш.
Подриваш тайно тоя покрив, който
би трябвало с любов да обновиш.
О, промени се! Ще простя по-лесно.
Живей в сърцето с обич, не с вражди.
Стани това, което си телесно,
към себе си жесток недей бъди.
И тази твоя хубост някой ден
спаси в сина си, от любов към мен.*

11

*Ти вехнеш бързо, бързо и растеш.
В децата си растеш — ти в тях живееш.
И тоя изблик в бодрия младеж
ще считаш свой, когато остарееш.
Закон, изпълнен с мъдра красота.
Без него старост, немоц, мрак, руини
ще населят с безумие света,
и той ще свърши в шестдесет години.
Тоз, който е от красота лишен —
безлик и груб — да гине безвъзвратно.
Но с красота така си ти дарен,
че можеш да я върнеш многократно.
Като печат предай и по-нататък
в потомството си своя отпечатък.*

12

*Когато гледам как летят стрелките
и в мрак отнасят тоя златен ден,
когато вехне всеки цвят в лехите*

*и кичурът коси е посребрен,
когато рони сетен лист дървото —
подслон преди за руините стада —
и в ритлите един мъртвец — сеното,
ни кима с остра, щръкнала брада —
тъгувам, че на твоя чар и лято
им предстои да прецъфтят и те
като на всеки нежен цвят, когато
друг цвят в пръстта се готви да расте.
Щом дните преобръщат всичко в прах,
потомство остави да спори с тях.*

13

*Добре, бъди това, което си.
Ще бъдеш ти, додето дишаш тук.
Но щом смъртта и тебе покоси,
дано за теб ни спомня някой друг.
Ти имаш в заем тая красота,
но с тебе тя не се ли прекрати,
ти пак ще бъдеш, въпреки смъртта,
под друг прекрасен лик отново ти.
Кой би осъдил своя дом на мрак
и на студени зимни ноци, щом
би могъл да възобнови чрез брак
осъдения на разруха дом?
Синът ти нека каже някой ден:
„Баща ми ли? Той днес живее в мен“.*

14

*Не, ро звездите не гадая аз.
Не бих могъл да кажа нито дума*

какво ни носи следващия час,
война ли, глад ли, суша или чума.
Минутите не зная в своя ход
как с мълнии ще сменят ветровете.
И не чета по вечерния свод
каква съдба се пада на царете.
Но аз по тия две очи чета,
по тия две звезди, че ще оставиш
без истина и красота света,
ако зърно за посева забравиш.
И истината ще лежи в земята
за вечни времена до красотата.

15

Като помисля, че едничък миг
дели смъртта от радостното детство,
че тук като на сцена лик след лик
се нижат, гаснат в звездното вълшебство,
че все под туй небе като листа
поникваме, живееме и мреме,
и жизнен сок ни дава младостта,
но губим красотата си след време,
о, как ценя тогава този твой
разцъфнал цвят и младостта ти жива.
Но времето започва с теб двубой
и гони твоя ден в нощта мъглива.
Но в този бой в стеблото ти нов ден
от моя стих ще имаш присаден.

16

В бой с времето, защо не се опиташ

да изградиш за своя зрял разцвет
по-сигурна стена, а все разчиташ
на този мой безпомощен сонет?
Достигнал си върха на всяка радост.
Едно ли чисто любещо сърце
би пресъздадо с цялата му младост
по-вярно от длето това лице?
Така животът сам възстановява
това, което времето с резец
и аз в сонета няма да поправя
със моя ученически писец.
Но, друже мой, спаси се сам от тление,
и то във свое собствено творение.

17

За доблестта ти как ли занаяпред
ще съди, който тоя том отвори.
Но вижда бог: от скромния ми ред
дори и гробът повече говори.
Ако опиша погледа ти мил
и ако сложа образа ти в песен,
потомъкът ще каже: прекалил
и в земен лик е вложил лъч небесен.
Не ще повярва на стиха ми той
и укорил ме в преувеличения,
ще отсече, че този образ твой
е плод на поетични увлечения.
Но твоя син тогава да е жив,
от мен ще бъде по-красноречив.

18

Не зная с летен ден да те сравня ли?
По-свеж и по-красив си ти. На май
цветята късат бури развилняли
и лятото ни има своя край.
Небесното око ни ту слепи,
ту светлият му лик мъглата скрива.
Пригалва ни, ласкае и гнети
природата с прищявка променлива.
И само не умира твоят ден,
и само твойто лято е безкрайно.
Не ще те лъхне смъртен дъх студен,
в сонетите ми ще живееш трайно.
Додето тук човешка гръд тупти,
сред живите ще бъдеш жив и ти.

19

Смири, о време, тигровата челюст,
човечеството цяло прах стори,
лиши лъва от прежната му смелост
и феникса в кръвта му изгори.
Изпълвай с радост всяка нова пролет,
със скръб изпълвай есента и нас.
Руши света в неспирния си полет,
но само туй ти забранявам аз:
приятеля ми твоите мигновения
да не изрязва с тоя тъп резец —
а нека за безбройни поколения
чертите му останат образец.
Но и да нямаш милост, в този мой
безсмъртен стих ще диша вечно той.

20

Лицето на жена, но гордо, живо
от вещата природа имаш ти,
и женствено сърце, но не фалшиво,
жена-момче с божествени черти.
Очите ти са без тъга лукава,
сияещи от меки светлини,
с мъжествен поглед, който покорява
сърцата на мъже и на жени.
Жена от тебе беше сътворила
природата, но влюбена, уви,
в творбата си, от мен те взе насила
и женските сърца ощастливи.
Да бъде тъй! Но ти обичай мен,
а тях измъчвай само в твоя плен.

21

Не слагам ярки багри в моя стих.
Не съм като поетите, които
сравняват всичко с небосвода тих
и всекиго възнасят до звездите.
Те нека кичат своите стихове
със рими за звездите и луната,
за пролетните нежни цветове
и скритите съкровища в земята.
Но моят стих ще бъде по-правдив,
не лъже той, повярвай на поета:
ти като всеки смъртен си красив,
а не като звездите на небето.
И нека други пеят с пълен глас.
Не те лаская, не търгувам аз.

22

*На огледалото не вярвам аз.
Чертите ми не са се състарили.
Не може да удари моя час,
преди и ти да остарееш, мили.
Защото в твойто хубаво лице
сърдечната ми радост се оглежда.
Живееш в мен, аз в твоето сърце,
от теб по-стар как мога да изглеждам?
Затуй не остарявай всеки ден!
Сърцето ми е в тебе. Предпазливо
носи го, както нося твойто в мен
и като майка пазя боязливо.
Да предположим — моето ще спре.
Нима и твойто няма да умре?*

23

*Като артист, обзет от силен смут,
чиято памет е изневерила,
и като някой свирепеец луд,
изнемощяващ в пристъпи на сила,
така мълча и аз и тъй съм тих,
защото стигнах до такава крайност,
че себе си аз сам изнемощих
със силата на своята всеотдайност.
Но моят стих звучи със моя зов
и с моя глас безмълвната ми книга
ламти отплата, моли за любов
и от езика повече постига.
Чуй обичта ми ти и се учи
да слушаш моя тъжен глас с очи.*

24

Художник стана моя взор и вред
рисува в мене скицата ти жива.
Телото ми е рамка на портрет
и най-доброто в мен е в перспектива.
През майстора виж майсторски дела.
Лицето си открий пресътворено
в ателието с кръглите стъкла.
То с твоите очи е застъклено.
Но как са близки нашите очи!
Рисуват моите твоя лик и ето,
през твоите греиват слънчеви лъчи,
нахлуват и блестят в ателието.
Очите виждат твоето лице,
но не и твоето любещо сърце.

25

Роден щастливо под добра звезда,
надменният се хвали с род и знатство.
За мене бедността не е беда.
Аз също имам своето богатство.
Разтваря фаворита в нечий двор
листата си и пищно разцъфтява.
Но гасне нечий благосклонен взор
и гасне с него цялата му слава.
Прославеният воин, веднъж разбит,
макар след сто спечелени сражения,
от фаворита не е по-честит:
съдбата му е мрак и унижения.
Но по-щастлив съм аз — несъкрушим,
със титлите „обичан“, „мил“, „любим“.

26

*До моя крал. Един смирен слуга.
Покорен роб на твоето обаяние
изказвам своята преданост сега
с това си просто, искрено послание.
О, няма много пищни думи там,
но може би ти голия им смисъл
без много труд ще облечеш и сам
във образи от твоята жива мисъл.
А може би над моя път суров
една звезда ще блесне и тогава
тя моята окъсана любов
ще облече във блясък и във слава.
Тогава с нея ще се хваля аз.
Но тя ще бъде тайна до тогаз.*

27

*Измъчен да блуждая, търся сън
в блажената прегръдка на леглото.
Но легна ли, отново литвам въвн
в мечтите си по пътя на телото.
Мечтите ми навън политат пак,
към теб усърдно стотен път прииждат.
А моите очи покрива мрак,
какъвто само слепият е виждал.
И в мрака щом ликът ти заблести,
пред моя взор, лишен съвсем от зрение,
нощта изглежда приказна, а ти
си светло сякаш някое видение.
Тъй вечно в път се скитам, друже мой,
и ден, и ноц без отдих, без покой.*

28

Но как, лишен от всякакъв покой,
да превъзможна тази моя слабост?
Нощта не носи мир, денят и той
като нощта не ми донесе радост.
Денят и мракът сключват враг и враг —
в свещен съюз невидими десници.
И аз, преследван от зори до мрак,
тъжа в нощта с измъчени зеници.
Денят да трогне, всеки миг твърди
устата ми, че ти си изгрев ясен.
Нощта лаская с нейните звезди.
Те имат, казвам, твоя взор прекрасен.
Но все по-блед е следващият ден
и все по-черен този мрак над мен.

29

Когато в спор със мрачната съдба
си спомня моя минал в скръб живот
и пращам пак молба подир молба
към глухия бездушен небосвод
и хулейки отново своя дял,
да се сменя веднага съм готов
със друг, в стиха по-бърже преуспял,
богат с мечти, поезия, любов —
тогава, спомнил твоето лице,
о, как проклинам тази слабост в мен.
И чучулига — моето сърце
посреща с химни идващия ден.
Със спомена за твоя властен чар
съм по-богат от всеки земен дар.

30

*Когато паметта ми призове
на съд из мрака спомена неволен
и губя пак щастливи часове,
от старата си скръб отново болен,
аз, който плач не зная, съм готов
да плача с глас за мъртвите в земята
и пак тъжа над минала любов
и над лица, изтлели в тъмнината.
И вътре в мен един сподавен глас
изрежда мойте загуби смутено.
И пак заплащам твърде скъпо аз
това, което вече е платено.
Но мисълта за тебе, друже мой,
ми връща пак отнетия покой.*

31

*Във теб аз слушам множество сърца,
чиято смърт бе сякаш дълго явна.
И има в теб отблясък на лица,
забравени, погребани отдавна.
Не малко сълзи горестни пролях
и не едно надгробно казах слово.
Смъртта навреме ме лиши от тях,
но днес във теб се срещаме отново.
Във теб почива не едно лице
и не една любов неповторима.
И те ти връщат моето сърце
и част от мен: една черта любима.
На всички тях във теб, любов, дължа
и само твой, на тях принадлежа.*

32

Но ако надживееш този ден,
когато мрак и моя дух обземе,
и си припомниш някой стих от мен,
написан в друго, по-щастливо време,
ще ме сравниш ли с някой нов поет?
О, той ще пише с по-дълбоко чувство,
но ти спаси от обич някой ред
от мойто превъзможнато изкуство.
Да бях и аз един поникващ цвят
и да растях със тези поколения,
аз щях да бъда в този бъдещ свят
с поетите на нови откровения.
Когато дойдат те и аз съм прах,
цени: сърцето в мен, стила във тях.

33

Следил съм как изгряващите дни
ласкаят с царствен поглед планините.
След туй докосват с устни равнините
и позлатяват бледите вълни.
Но често позволяват небесата
на низшите мъгли да ги осеят,
и те до здрач под слънцето вилнеят,
лишавайки от светлина земята.
И мойто слънце грейна тъй за час,
и то над мен запали утрин ясна.
Но легна нисък облак между нас
и гордата му светлина угасна.
Това не ме изпълва със презрения.
Дори слънцата имат и падения

34

*Безоблачен ми бе предсказан ден.
И тръгнах аз без плащ, но изведнъж
студена сянка легна върху мен:
застигнат бях от буря с град и дъжд.
И нищо, че след туй изгря за миг
и с нежност спря на моето лице
от облаците твоят плах светлик.
Не стопли той раненото сърце.
Не ме лекува твоята печал
и тоя срам във скъпите очи.
Това, че ти сега изпитваш жал,
обидата едвам ще облекчи.
Но твоите сълзи — тоя жив порой,
изми, изкупи всичко, друже мой.*

35

*Ти не скърби за тая си вина.
Не зная рози без бодли да има.
Мъглата скрива светлата луна
и в пъпката живее идна зима.
Грешихме всички. Моят тежък грях
са тези мои гибелни сравнения.
Аз всички твои грешки оправдах
и ти простих за всички прегрешения.
В съда аз взимам другата страна,
но неусетно пак застъпвам тази.
Вилнее в мене гражданска война,
воюват обич, страсти и омрази.
От теб ограбен, пак във този спор
споделям с тебе грях, вина, позор.*

36

Със теб сме две отделни същества,
при все че в любовта сме с теб едно.
Но ти не бива да делиш това
позорно мое гибелно петно.
Еднакво ни обвързва любовта,
но своя скръб ти имаш, своя — аз.
И любовта ни не променя тя,
но граби радостта ѝ час след час.
Не смея да ти кимна със глава.
Клеймото си ще нося твърдо сам.
Не ме посрещай с почести: с това
поемаш част от моя тежък срам.
Но аз без туй така се чувствам твой,
че твойта чест е моя, друже мой.

37

Като баща, съвсем изнемощял,
комуто не остава друга радост,
се радвам аз, без време остарял,
на твойта доблест, истина и младост.
Богатство, сили, знатност, красота
и остър ум, и почести, и слава,
и всяка твоя прелестна черта
със твоята любов ми се предава.
Не съм ни беден, нито състарен.
О, твойта обич с полъха на птица
трепти и блика в жив поток у мен,
а мен ми стига и една частица.
Какво ще искам аз от този свят?
Да имам теб е цяла благодат.

38

*Нима на мойта муза липсват теми?
А тия мисли в твоя поглед тих?
Такива нежни, радостни поеми
едва ли ще повтори нечий стих.
И ти благодари на теб самия
за мойте сполучливи четива.
Но кой ли би останал ням при тия
така дълбоко трогващи слова?
Бъди десета муза, по умение
ти надмини далече деветте.
Стихът, роден от твойто вдъхновение,
и векове след теб да се чете.
И да прослави бъдещия ден
твореца в теб и труженика в мен.*

39

*Но как да те възпея аз не знам.
Нали си всичко най-достойно в мен.
Не зная аз кого възпявам сам
във тоя стих, на тебе посветен.
Да бъдем две различни същества,
с отделна обич, чувства и мечти.
Така ще имаш в моя стих това,
което заслужавах само ти.
Раздялата е тежък гнет за нас.
Но често в часове на самота
прекарваме и някой хубав час
във мисли и мечти за любовта.
И тя дели сърцето ни на две,
за да блестиш във тези стихове.*

40

О, всички мои страсти ако щеш
да вземеш, знай, че нищо пак не взимаш.
Каквото можеш страст да наречеш,
ти без това отдавна вече имаш.
Не те упреквам, че ме считаш свой
и че на любовта ми си посегнал.
За упрек си, че искаш, друже мой,
това, което беше пренебрегнал.
Прощавам ти, любим крадец, че ти
на нищия ограби нищетата.
Обидата сърцето ще прости,
но как раздор да понесат сърцата?
Ти злия, който ми се струваш благ,
убий ме, но недей ми става враг!

41

Невинните злини, които ти
ми причиняваш, без да искаш сам,
когато аз не съм със теб, почти
са само плод на юношески плам.
Ти, нежният, си с нежност обкръжен,
красивият — безумно си желан.
А кой ли, друже, от жена роден,
не бива от жената обладан?
Но мен поне защо не пощади?
Защо, от угризения обзет,
ти оня бунт във теб не победи,
а стъпка с твоя нейния обет?
Обета си — защото измени,
обета ѝ — защото я плени.

42

Че тя е твоя, не скърбя, нали
така я чувствам близка и любима.
Че ти си неин; ей това боли;
и тази болка е непоносима.
Но аз пред мен ви оправдах почти:
обичаш я, защото ми е мила.
Заради мене си ѝ скъп и ти:
тя част от мен във тебе е открила.
Изгубя ли макар един от вас,
понасям тежка загуба двукратно.
Ти имаш нея, тебе — тя, а аз
за двама ви умирам безвъзвратно.
Но аз нали във теб съм възплотен?
И значи тя обича само мен!

43

Насън те гледам с гаснещи очи.
Със буден поглед търся, не намирам.
Но мрака в него грее от лъчи,
когато нощем аз във теб се взирам.
Щом сянката ти пръска тоя мрак
и той за мене, слепия, редее,
то как чудесно нежния ти зрак
при пълна светлина ще ни огрее.
Щастлив ще бъда в този светъл ден,
когато видя наяве и живо
лика ти, който всяка нощ над мен
светлее в тъмнината колебливо.
Денят без теб е като нощ за мен.
И ти нощта превръщаш в ярък ден.

44

Да беше мисъл тази моя плът,
плътта да ме скове не би могла.
И бих поел към теб на дълъг път
в пространствата със скорост на стрела.
Да бъдеш и през три морета ти,
безкрайният простор не ще ме спре,
защото мигом ловките мечти
прелитат над бездънното море.
Но мисъл аз не съм, и за беда
пространствата вилнеят между нас.
Предимно плът — от пръст и от вода —
от теб лишен тъгувам вечно аз.
Земя — усещам тежестта ѝ в мен.
Вода — за теб аз плача всеки ден.

45

Но другите ми две съставни части
са с теб, където и да идеш ти.
С нетленен огън палещите страсти
летят към теб с въздушните мечти.
Останал с две субстанции в момента,
когато с вест към тебе полетят
мечтите ми — два леки елемента,
как страдам аз в нерадостната плът,
лишен от равновесие, додето
стихийните ми страсти и мечти
не известят отново на сърцето,
че ти си здрав и че ме помниш ти.
И как се радвам! Но след миг почти
летят към теб и мисли, и мечти.

46

Воюват в мене поглед и сърце.
За тебе те започнаха войната.
Очите искат твоето лице,
сърцето иска своята част в делбата.
Кълне се то, че твоите черти
живеят в него тайно и незримо.
Но моите очи твърдят, че ти
си тяхно отражение любимо.
Тогавя спорът се отнася в съд
и мислите, изслушвайки страните,
решават мъдро тъй: да помирят
завинаги сърцето и очите.
Очите взимат твоето лице,
сърцето, твоето любещо сърце.

47

Сърце и поглед в мен са в мир сега
и даже се взаимно утешават,
когато той е пълнен със тъга,
а то от много скръб се задушава.
Очите ми със сляпото сърце
споделят своите приказни видения.
Сърцето ми за твоето лице
заплаща с част от своите копнения.
Тъй в моите мисли или наяве
и липсвайки, си вечно с мене ти.
Но ще убегнеш моите мечти,
със тях съм вечно аз, и с тебе — те.
И ако спя, пак твоето лице
събужда в мене спящото сърце.

48

Приготвяйки се пак за дълъг път,
дрънкулките си скрих сега добре,
за да не би без друго този път
безделник някой да ги прибере.
Но ти, пред който всеки накит скъп
и всеки бисер е нищожен, ти —
утеха моя, моя черна скръб,
теб може всеки да те похити.
Но де, в какво да те затворя аз,
за да те имам винаги? Не знам.
В това сърце, което всеки час
ти можеш лесно да напуснеш сам?
Уви, и там ще съблазниш крадците
ти, който би подкупил и светците.

49

Във този ден, когато видиш ти
последния ми дребен недостатък,
когато любовта ти отлети
и бъдеш с мен безмилостен и кратък,
когато вместо с влюбени очи
ме срещнеш с ясен поглед, без боязън,
любов във тебе няма да личи,
а само хлад и скрита неприязън.
Но като знам във този черен ден,
че аз за теб не бях достоен, тая
ръка в закана към самия мен
ще вдигна, ала теб ще оправдая.
Ти имаш право с мен да си суров.
Не съм заслужил твоята любов.

50

Но как тежи по тоя дълъг път
със всяка нощ и всеки нов престой
да смятам колко мили ме делят
и колко дни от тебе, друже мой.
Превит на две под моята тъга
и конят ми се спира час по час.
Разбира сякаш крантата сега,
че няма закъде да бързам аз.
Не сепват шпори неговия лен,
на бича ми отвъръща с тъжен стон,
и той се влива по-жестоко в мен
от шпорите във бедния ми кон.
И мисля аз, до сълзи натъжен:
зад мен е радостта, печал пред мен.

51–100

51

*Тъй извинявах тягостния нрав
на моя мрачен, тъжен кон с това,
че той във същност бе напълно прав,
когато с мен се тътреше едва.
Но би било бездруго вече грях,
ако така се влачи и насам.
Да литне като вихър в пот и прах,
ще мисля пак: „О, той върви едва!“
Желание! Не те догонва кон.
Ти цялото си само страст и жар.
Летиш със тропот, цвилене и стон
и казваш тъй на куцащата твар:
„Аз, мила моя, литвам на крила,
а ти след мен с товара си ела.“*

52

*Аз бих те съзерцавал с часове
както скъперник своето наслаждение.
Но радостта е тънко острие,
което губи при употребление.
И празниците с техния захлас,
тъй радостни, тържествени и дивни,
затуй са редки като скъп елмаз
във нечи огърлици и гривни.*

*О, нека да те пази под капак
като скъперник бързащото време.
Но как се радвам аз, когато пак
от тебе то презградата си снее.
Чрез теб познах и скритото страдание,
и пълното със трепет обладание.*

53

*Не зная от какво си сътворен.
Едничка сянка имат всички живи.
От милиони ти си придружен
подобия и сенки причудливи.
Адониса вземи за образец.
Като отливка с тебе той съвпада.
На древността Елена бе венец,
но ти ни връщаш чара на Елада.
Април и лете зрелите жита
са твоя лик душевен и телесен.
На ранна пролет имаш нежността
и щедростта на плодовита есен.
Зовеме всяка прелест с твоят име,
но верността с какво да я сравниме?*

54

*Но истината, тя е благодат!
Тя по-прекрасна прави красотата.
Което радва в розовия цвят,
е не самият цвят, а аромата.
И нека храста с болните листа
да бъде с тоя кървав цвят и с този
уханен дъх и с тази красота,*

*която имат истинските рози.
Но той на вид изглежда само чист,
а вехне със отровено дихание.
Не тъй умира розовият лист:
смъртта на листа е благоухание.
Когато ти напуснеш този свят,
в стиха ми ще ухае твоя цвят.*

55

*И този мрамор, възплотил царя,
и той преди слава на стиховете
и твоя траен спомен ще умре,
потънал цял в сметта на вековете.
Войни ще смажат крехката творба,
метеж пиедестала ще разбие.
Но времето нетленната резба
на песните ни няма да изтрие.
И ти не ще изчезнеш със смъртта
и в мрака на враждебното забвение.
Ще бъдеш жив, износвайки света,
с последното човешко поколение.
До второто пришествие живеи
във този жив, нетленен мавзолей.*

56

*Пламени, любов! Та твойто жило в мен
не се ли впива като глад и жажда?
Гладът, zasiщан всеки божии ден,
със нови сили всеки ден се ражда.
И ти любов, и твоите очи,
наситили глада си, не копнеят.*

Но нека глад и утре в тях личи —
родени да пламтят, а не да тлеят.
И нека стане океан, сърце,
от този промеждутък без любов,
на чийто бряг, протягайки ръце,
да срещнем любовта със благослов.
Или да бъде зима той, която
събужда в нас копнеж за ново лято.

57

За роба няма други занимания,
освен да бърза при уречен знак.
Така, следейки твоите желания,
и аз прекарвам с дни пред твоя праг.
Стрелките не следя нетърпеливо,
окайвайки съдбата си наум.
И не кълна раздялата горчиво,
излизайки по даден знак без шум.
И даже в своите помисли ревниви
не дръзвам нищо да те питам аз.
И беден роб, аз считам за щастливи
прекаралите с теб, макар и час.
Прави каквото щеш! Лишен от зрение,
не зная аз какво е подозрение.

58

Опазил бог! Нима, роден в неволя,
аз бих посмял да питам: „Докога?“
Да броя часовете, да те моля,
да бъда повече от твой слуга.
Аз само чакам, без да се оплаквам,

*понасяйки раздялата едва.
Но моята съдба е да очаквам
и без да се оплаквам при това.
Било в дела, било във развлечения
на тебе само ти принадлежиш.
И ти, не друг, за твоите престъпления
срещу самия теб ще си простиш.
Създаден съм за туй: да те очаквам.
И аз те чакам, о, не се оплаквам.*

59

*Щом нищо не е ново, щом светът
е стар като ония мироздания
и раждаме сега за стотен път
отдавна вече раждани създания,
то нека върне паметта кръгом
с петстотин кръга онова светило
и ни покаже в някой древен том
едно лице, така добро и мило.
Да знам какво са мислили тогаз
за този образ сложно съвършенен.
Пред тях ли сме или са те пред нас,
или светът остава неизменен.
Но знам, че с по-тържествени слова
са славили по-малки божества.*

60

*Като вълни към пясъчния бряг
към своя край минутите летят:
една след друга, в непрестанен бяг,
към вечността неспирно се стремят.*

*Едвам роден и вече този сърп
пълзи към пълна зрелост в небосклона.
Но после, затъмнен и крив, и щърб,
в борбата губи своята корона.
А времето обрулва като цвят
лицата ни, дълбае с нож челата.
И всичко мре, и всичко в този свят
като трева ще легне под косата.
Но в моя стих ще грееш все така,
напук на тази жънеща ръка.*

61

*Но ти ли пращаш всяка нощ това
лице да бди под моите ресници?
И бдиш без сън над моята глава,
и будиш дълго моите зеници?
Душата ти ли идва на лъчи
в потайните ми мисли и желания
в лъжа и леност да ме уличи
и да измери моите деяния?
Не твоята любов над мене бди.
Уви, тя не е толкова голяма.
А моята любов до мен стои
на бодра стража, трепетна и няма.
Тя бди, додето ти отсъстваш тук,
далеч от мен и в близостта на друг.*

62

*Любов към мен самия ме владее,
прониква ме до дъно като сок.
Не знам да има средство и кое е*

за този ми неизличим порок.
И струва ми се, няма по-голяма
от мойта красота и доблест тук
и струва ми се, на земята няма
от мене по-достоеен никой друг.
Но спрял пред огледалото, което
ме отразява вярно, цял разбит,
сломен, с петна и бръчки по лицето,
аз виждам своя неподправен вид.
О, аз разбирам: онзи лик е твой.
Аз сбърках теб със мене, друже мой.

63

Срещу деня, когато като мен
не издържиш това жестоко бреме,
и мре по нещо в тебе всеки ден,
и вае бръчки гибелното време,
когато твоя радостен живот
ад бездните завърши своя полет,
и мрак обземе слънчевия свод,
и тръпне в хлад ограбената пролет,
срещу Деня от днес воювам аз,
за да не би с косата си тогава
да те пожъне като тревен клас
от паметите тъмната забрава.
За теб воювам срещу този ден,
със моя чер писец въоръжен.

64

Когато гледам как с един замах
руши света това свирепо време,

как горди кули стават пух и прах
и бронза мре под неговото бреме,
и как завзема с дни и часове
крайбрежията кипналата пяна,
и сушата протяга брегове
и граби своята дан от океана,
и как пред този кръговрат от дни
и царствата не траят дълго време,
разбирам аз, че всичко се мени,
и времето от мен ще те отнеме.
А туй е смърт! Тъгувам аз безкрайно.
И щастието ми е тъй нетрайно.

65

Щом бронз, гранит, земята и морето
очаква смърт, то как ли в този свят
ще спори в нея — злата — туй, което
е уязвимо като нежен цвят?
О, как да съхраним едно дихание,
когато пред обсаждащите дни
дори скали изпадат в колебание
и стават прах колони и стени?
О, мрачни мисли! Как от злото време
блестящата му перла да спасим?
Но как с ръка махалото да спreme
и красотата де да приютим?
Не, няма де! Но твоя жив портрет
ще грее може би във този ред.

66

Зова смъртта. На този свят съм сит:

достоинства — родено лицемерие,
нищожества, придаващи си вид,
и гаврата с човешкото доверие
и с чест удостоени подлеци,
и с девственост търгуваща нечестност,
и силата в ръцете на скопци,
и съвършенство в мрак и неизвестност,
и с вид на вещь, на сведущ глупостта,
и в глупост обвинена прямотата,
и творчеството с вързана уста,
и истината в служба на лъжата.
Отдавна бих напуснал тази кал,
но, друже мой, за тебе ми е жал.

67

Защо и той живее в този грях?
Дали за да му бъде оправдание?
Но как така? Нима не го е страх
в пороците да влага обаяние?
Защо ли грабят мъртвите цветя
на бузите му живите творения?
Защо ли търси тази грозота
фалшиви рози, мъртви украшения.
Защо ли го роди под този свод
природата, която няма сили
и в другите да влее нов живот,
а черпи кръв от неговите жили?
Роди го за да знае този свят
защо е нищ и как е бил богат.

68

*Ликът му пази белега на дните,
когато красотата — цвят и тя,
умираше и никнеше в лехите,
далече от фалшивите цветя.
И никой в онова блажено време
не смееше златистата вълна
от мъртвото чело с бръснач да снеме,
за да тежи на други рамена.
Лицето му излъчва чиста радост
и девствена, антична красота.
Той в дрипи не облича своята младост,
не търси свежест в чуждите лета.
Природата го даде на земята,
за да сравниме фалша с красотата.*

69

*Видът във тебе — част от теб все пак —
достъпното във теб за съзерцание,
видът ти има и над твоя враг
неволно, силно, властно обаяние.
Но външно тачат външния ти вид.
И същите уста неумолимо
осъждат в тебе твоя образ скрит —
сърцето ти останало незримо.
За него има някаква мълва.
Измерват го по твоите деяния.
И заглушава дивата трева
на розите ти нежните ухания.
За тази чисто външна обаятелност
причината е твойта невзискателност.*

70

Не злото в тебе хулят, не това.
Доброто в теб е жертва на мълвата.
Но може ли да опетни мълва? —
една свадлива врана в синевата!
Добър си ти и тази клевета
те прави само с нищо несравним.
От червей страдат нежните листа —
ти като нежен лист си уязвим.
През младостта си ти не падна в плен,
но в плен попадна не един пленител.
Но твойта чистота до този ден
не сепва дръзкия хулител.
Без тази лека сянка във очите
ти само би царувал над душите.

71

Умра ли аз, скърби за своя мил,
додето вѣн не възвести мълвата,
че тоя низък свят съм заменил
със друг един по-низш живот в земята.
Ако на тази книга спреш очи,
не си припомняй кой я е написал.
Не искам в твоя поглед да личи
тъга по мен и друга скръбна мисъл.
Недей! Не искам споменът за мен
да се превърне в някакво терзание.
Но да умрат в един и същи ден
и твойта обич, и това дихание.
И не плачи! Не искам да тъжиш
и с тази скръб по мен да се петниш.

72

*За да не разпитват някой ден
с какво спечелих твойто обожание,
ти след смъртта ми забрави за мен
и обгради живота ми с мълчание.
Тъй малко в мен са светлите черти,
достойнства, добри страни и други,
че без да щеш, ще ми припишеш ти
неверни и измислени заслуги.
И да не би от обич някой ден
с неистини и себе си да мамиш,
и моя спомен зарови със мен.
Ти два пъти успя да ме засрамиш:
разбра какво със мене само губиш
и все таки можеш да ме залюбиш.*

73

*Това годишно време виждаш в мен,
когато зъзнат тук-там е листа
и пее само вятърът студен,
където птици свиреха с уста.
Във мен ти виждаш онзи тъжен час,
когато гасне слънчевият зрак,
и тоя свод, отнет сега от нас,
като смъртта забулва всичко в мрак.
В мен виждаш лъч от тоя огън ти,
във който гасне миналия ден.
Сега смъртта изпепели почти
това, което бе живот за мен.
Ти виждаш края, моя край, но той
ни свързва по-сърдечно, друже мой.*

74

Когато ме откарат под арест,
от който няма как да се отсроча,
ще имам този стих за скръбна вест
и той ще е надгробната ми плоча.
Ще видиш в него туй, което бях —
на теб каквото беше посветено.
Земята нека вземе моя прах,
ти имаш по-добрата част от мене.
Трупа ми само ще изгубиш ти.
Това, което беше в мен утайка,
което може с нож да похити
по пътя всяка скитническа шайка.
Ще вземе моя труп пръстта корава,
но моето сърце на теб остава.

75

Това си ти за жадния ми взор:
прохладен дъжд през много жарко лято.
И с тебе аз съм вечно във раздор —
като лихвар със скритото си злато.
Ту аз ликувам, ту слухтя едвам,
ту вечно дебна, пълен със злорадства.
Ту бих желал да бъда с тебе сам
и ту да блесна с моите богатства.
Понякога като след празник сит
и жаждущ след това до утомление.
Без своя радост, само с теб честит,
надежда моя, щастие, мъчение.
И ден след ден така се мъча тайно,
безкрайно беден и богат безкрайно.

76

Защо стихът ми е така лишен
от рими и похвати непривични?
Не трябва ли у него някой ден
и аз да вложам новости ритмични?
Аз все преписвам стари стихове,
повтарям се отново и отново.
И сякаш може да ме назове
по име от стиха ми всяко слово.
Защото те обичам, за това,
защото много те обичам, мили,
повтарям вече казани слова
и пръскам пропилените си сили.
И слънцето над мен е все такава,
и мойта обич не е никак нова.

77

Стъклото старостта ще ни покаже,
часовникът — отлитащия час.
Но някой ред от нас ще ни разкаже
неща, мечтани от самите нас.
По бръчките в това стъкло правдиво
пресмятаме изминатия път.
А в стария часовник търпеливо
минутите към вечността текат.
Вложете в някой лист това, което
едва ли паметта ще съхрани.
Със този плод, откъснат от сърцето,
ви чака среща някога — след дни.
Как тоя лист, попаднал ни наслуки,
за нас е често пълен със поуки!

78

Аз често те наричах вдъхновител
и с нежните си песни те открих
на не един изкусен съчинител,
за да блестиш и в неговия стих.
Очите ти, които обучиха
безкрилния високо да лети,
крилатия безкрайно възвисиха —
и немия да пее учиш ти.
Гордей се днес със мойто приношение,
със звънкия ми стих, от теб роден.
Ти в чуждите творби си украшение,
но ти отдавна стана всичко в мен.
Ти муза си и ти на мойта грубост
придаваш твойта вещина и хубост.

79

Ти беше само мое упование
и моят стих бе с твойта красота.
Но няма той сега очарование
и замълчаха моите уста.
О, аз признавам своето безсилие,
но вярвай ми, че онзи твой поет
ти връща само твойто изобилие,
преписано от тебе ред поред.
Той хвали добродетелите — слово
от твойто поведение и вещь
възпява красотата, но отново
ти дава в дар една отнета вещь.
Не му благодари за туй, че той
богатствата ти граби, друже мой.

80

О, как съм плах, когато знам, че друг,
по-светъл дух, по-вещ и по-дарен
превърща твойто име в мощен звук,
оставяйки без глас самия мен.
Но както в океана дири път,
сред корабите, бродещи безспир,
и някой малък, нескопосан съд —
аз дръзнах да се мерна в твойта шир.
И само ти спасяваш този мой
продънен чълн от морските вълни.
А — цял платна и мачти — пее той
над твоите безмълвни дълбини.
От всичко придобих една поука:
ти, моя страст, си моя несполука.

81

Не зная твоят пулс ли пръв ще спре,
мен пръв ли чака зиналата бездна,
но твоят спомен няма да умре,
дори когато аз съвсем изчезна.
Това перо ще те обезсмърти,
и няма във земята да изтлееш.
Ще гния в обща яма аз, но ти
в човешките зеници ще живееш.
Твой паметник е нежният ми стих.
И бъдещи очи ще го открият.
Ще преповтарят твоя разказ тих,
когато всички живи днес изгният...
Отново ще живееш на земята,
където е дъхът: върху устата.

82

Не си обвързан с музата ми ти.
И имаш право да цениш в това,
което някой друг ти посвети,
тържествено звучащите слова.
И външно, и духовно млад, и свеж
стоиш над мойта немошна хвалба.
И затова ти търсиш, без да щеш,
по-свежи багри, по-добра творба.
Но, друже мой, след дълги часове,
прекарани във риторичен жар,
ти пак ще търсиш в моите стихове
правдиво говорящия другар.
О, нека слага бледият такъв
пресилен грим — ти имаш ярка кръв!

83

Не мислех аз, че се нуждаеш ти
от тези груби багри и от грим.
А мислех: тия радостни черти
нима с това перо ще изразим?
Не е мълчала моята уста,
защото предпочете да мълчи,
а за да блесне твойта красота сама,
със свои собствени лъчи.
Мълчанието считаш дързък грях,
а то е моите неми стихове.
Да, аз не пях, но и не те опях
като ония бедни гласове.
Но тия две очи, които греят,
и двама души трудно ще възпеят.

84

*Кой може нещо повече да каже
от туй, че ти си само ти, и кой
е тъй богат, че може да покаже
на теб подобен бисер, друже мой?
О, беден стих е, който не прибави
към темата си своя собствен звук.
Но само този стих ще се прослави,
във който ти си ти, и никой друг.
Той нека само вярно те копира
и да даде един правдив портрет,
достатъчно! Светът ще адмира
изкуството му векове наред.
Похвалите и всички празнодумства
за твойта чест и хубост са кошунства.*

85

*Безмълвната ми муза няма глас.
А ето други, не така свенливи,
те съчиняват химни час по час,
хвалебствуват с пера велеречиви.
Аз нямам думи, аз съм много тих.
И като някой псалт малограмотен
повтарям все „амин“, след всеки стих,
блестящо и грижливо изработен.
Аз казвам само: „вярно“, „да“, „така“.
Езикът друго няма да измисли!
Не мога нищо да те нарека,
но колко нежност крият моите мисли.
Намирай в други вещица творец,
но в мен цени безмълвния певец.*

86

Стихът му ли — плющене на платна,
след теб политнал в тази пролет бурна,
погребва моите мисли до една
в утробата им като в черна урна?
Перото му, което някой дух
е обучавал вещь в стихосложение,
не то ли ме оставя сляп и глух
чрез не едно велико постижение?
Не! Нито тази майсторска ръка,
ни нейният съветник безтелесен
не могат ме зашемети така,
че да изгубя всеки дар словесен.
Но ти си вечно в неговия стих,
и моят дом без теб е пуст и тих.

87

Прости, ти струваш скъпо. Аз умея
да те ценя, но не да плащам в срок.
Да те задържам повече не смея,
вземи обратно своя скъп залог.
За мен ти беше някакво дарение.
Не ти платих с един достоен акт.
И значи можем по споразумение
да заличиме нашия контракт.
Ти своя дар не знаеше самата,
не знаеше и нищичко за мен.
Аз не по право задържах цената
на твоя дар до този днешен ден.
Бях цар на сън. В среднощното ми бдение
ти беше бегло, плахо привидение.

88

Когато ме намразиш, друже мой,
и ме отпратиш с присмех и презрение,
със мен самия аз ще вляза в бой,
но пак ще ти намеря извинение.
Познавам се добре и някой ден
аз ще разкажа за една такава
порочна страст и скрити язви в мен,
че губейки ме, ще добиеш слава.
И няма в нищо да те обвиня.
За тебе жертвам всичко най-достойно,
но себе си така като петня,
печелиш ти. С това печеля двойно.
Обичам те. Поемам всичко зло,
за да вървиш с изправено чело.

89

С какъв порок във мен, с какво и как
заслужих тоя хлад и невнимание?
Кажи, че куцам, ще превия крак,
но само ти да имаш оправдание.
От мен ли по-добре ще ме петниш?
В това едва ли си така способен.
О, аз съм туй, което ти решиш,
и ако искаш — някак си особен.
Ще ходиш вече на разходка сам.
А аз за тебе млъквам и едва ли
пред някого и с нещо ще издам,
че двамата със тебе сме дружали.
Ще се намразя сам. Не ми е драг
човека, който срещаш като враг.

90

Към мене щом ще стинеш, то сега,
когато с всички съм в раздор, изстивай.
Бъди за мен и ужас, и тъга,
последната ми загуба не бивай!
Скръбта когато превъзможна, ти
недей да ме раниш последен скрито.
За да не свърша доубит почти
след бурна нощ и утро дъждовито.
Но щом ме видиш, че стоя едва,
от мерзости притиснат до стената —
върви си днес, да срещна днес това
безмилостно коварство на съдбата:
бедата, злото, ужасът нелеп,
да се лиша завинаги от теб.

91

Един се хвали с ловкост и успехи,
със сила друг, а трети със предци.
Един с богатства, почести и дрехи,
а друг със хрътки, ястреби, жребци.
И всеки има по едно пристрастие,
и всеки нещо повече цени.
Но другаде се крие мойто щастие,
не в кучета, богатства и жени.
От всеки род и всякакви успехи
по-скъпа ми е твоята любов,
по-ценна е от скъпоценни дрехи,
по-весела от пиршества и лов.
Аз имам теб. Без теб ще бъда пак
каквото бях: последният бедняк.

92

Но ти, от мен не ще убегнеш ти.
За цял живот оставах в моя плен.
За цял живот... додето отлети
дъха ми с твойта нежна страст към мен.
Да се боя от хиляди беди,
когато значи смърт една от тях?
Не съм зависим, както бях преди,
от твойто зло не ме е вече страх.
Измяната ти — този остър нож —
ще ме пронизже смъртно, но така
и моят жребий няма да е лош:
бях твой, ще мра от твоята ръка.
Ще мра щастлив! Но как да знам кога?
Ти може би ме лъжеш и сега?

93

Добре, приемам, верен си ми, ето,
че за любов ще взема някой ден
привидността, та ако не сърцето,
то погледа ти да остане с мен.
В очите ти не ме следи враждата,
но аз не знам обичаш ли ме ти.
Аз знам лица, белязани с лъжата,
бездушни и с безизразни черти...
Но не и ти! По воля на небето,
когато лъжат твоите уста,
дори тогава, с ласка на лицето
ти дишаш непорочна чистота.
Като Адам аз вкусвам цял живот
от този твой горчив, измамващ плод.

94

Но който има власт да нарани,
а не използва тази страшна власт,
и който буди страсти, а стои
като гранит, студен, над всяка страст,
тогава чака вечна благодат
и своя плод му дава в дар земята.
Творец и господар на своя свят,
той властва, без да иска, над сърцата.
Тъй цветето полето весели,
макар че не за туй се разцъфтява.
Но щом порокът в него се всели
и буренът по дъх го превишава.
И плевелът на дъх е по-богат
от всеки гнил, от всеки мъртъв цвят.

95

Позора си умело скриваш ти.
Но както червей в розовия стрък
незрим дълбае гибелни черти,
така и теб разяжда скрит недъг.
Езикът, който често те петни,
отдавна подозирайки това,
и в хулите си даже те цени.
Ти в чест превръщаш долната мълва.
Какъв дворец порокът е избрал
и как е съумял да се смекчи!
Под красотата като под воал
недъгът става скрит и не личи.
Пази се, друже, от такъв разкош.
Ръжда е той за острия ти нож.

96

*Един осъжда буйния ти нрав,
на друг се нрави твоя нежен смях.
Тъй вечно ти за някого си прав
и добродетел правиш всеки грях.
Парче стъкло на царската ръка
веднага се превръща в скъп елмаз.
И твоите недостатъци така
са често ценни качества за нас.
Ако вълкът се предреши в овца,
безброй овце без труд ще похити.
Но колко много глупави сърца,
без чужда помощ похищаваш ти.
Но спри, недей! Аз тъй се чувствам твой,
че твойта чест е моя, друже мой.*

97

*Раздялата ни беше дълга зима.
Каква тъга без теб прекарах аз,
каква тъма владя непроходима
и декемврийска пустота, и мраз!
А всъщност вѣн цареше късно лято,
и тежка с плод настъпи есента
като вдовица бременна, която
се готви да роди във самота.
И сякаш тая есен в дървесата
наистина осиротя плодът.
Ти само даваш лято на земята,
без теб дори и птиците мълчат,
или на зима в клоните запяват
така, че и листата пожълтяват.*

98

Април дойде без теб и своя полет
той в мъртвите неща дори всели.
И тежкият Сатурн през тази пролет
се смя в небето и се весели.
Но с багрите, със шепота дървесен
и с птичия възторг не разцъфтя
и не възкръсна лятната ми песен:
не късах аз наболите цветя.
От рози аленеещи лехите
и кринът, който снежен в тях расте,
не замениха устните, страните,
чието бледо копие са те.
В мен беше зима, а това брожение
бе сякаш твое живо отражение.

99

Упрекнах теменужката: дали
от теб не взима своето дихание.
Тя има твойта красота, нали?
И тая прелест, същото ухание?
Във оня крин ръцете ти видях
и миглите ти в ригана, а този
уханен цвят е бял със твоя страх.
но твоя плам е в алените рози.
И тая роза с бял и ален цвят
е с твоя дъх естествено, но злата
заплаща скъпо твоя аромат:
виж червея-мъстител, скрит в листата.
Какви цветя растат на този свят
и все са с твоя мирис или цвят.

100

Къде си, музо, ти? Защо мълчиш?
Дали забрави кой те вдъхновява
или нищожни песнички твориш
и унижаваш светлата си слава?
Пей, музо моя, но за този дух,
от който чакаш своето признание
и който е изострил твоя слух
и в песните ти вложил съдържание.
Виж само туй лице, черти, очи
и зърнеш ли следа от разрушение,
ти времето в грабеж изобличи
и заклеми това му покушение.
Преди смъртта да го отнеме, ти
лицето му във стих обезсмърти.

101–154

101

*О, моя музо, стиснала уста!
Какво ще кажеш в свое оправдание?
Защо отвергваш тази красота,
която ти създаде обаяние?
Кажи какво ще отговориш ти?
Ще ми отвърнеш пак за утешение,
че истината багри не търпи,
а хубостта сама е украшение.
И затова ли ти мълчиш? Възпей
това лице, спаси го от забрава!
И нека грее неговата слава
като покрит със злато мавзолей.
Предай го ти на бъдещия свят,
какъвто е сега: щастлив и млад!*

102

*Обичам — моят вид не го издава.
Обичам, но да крия съм готов.
Търгува този, който възхвалява
богатствата на своята любов.
Когато бяха чувствата ни нови,
посрещах те със песен на уста.
И славеят тъй пролет славослови,
но млъква, щом премине пролетта.*

*С това, че трели вече той не рони,
не ще лиши нощта от благодат.
Но този глас, звучал от всички клони,
си губи чара, ставайки познат.
И мойта флейта вече замълча.
И тя предълго в клоните звуча.*

103

*Но музата ми млъква занапред.
Очаква ли я слава пак? Едва ли.
И тя разбра, че този мой сюжет
е по-добър без нейните похвали.
Не ме упреквай, че съм станал ням,
но виж във огледалото: такава
голяма красота те гледа там,
че моят дух неволно онемява.
Такава хубост отразява то,
че питам се не е ли престъпление
да накърниме с четка и длето
едно такава цялостно творение?
Но виж как нещо простото стъкло
е пресъздадо твоето чело!*

104

*Не остаряваш, все си тоя ти.
Все тия са очите ми любими.
За трети път вън лятото цъфти,
погребвано от три студени зими.
Три пролети преминаха в лета,
и три лета, превърнали се в есен,
обагряха зелените листа,*

*а твоят лик е все така чудесен.
В часовника невидимо за нас
пълзи във кръг стрелката позлатена,
замирайки над цифрите, и аз
тъй в теб не виждам никаква промена.
О, бъдещ ден, роди се днес,
когато цъфти това неповторимо лято.*

105

*Не съм езичник аз. Недей и ти
нарича този порив в мен божествен.
За теб са моите мисли и мечти
и пак за тебе моят химн тържествен.
Обичаш ме по-силно всеки ден
и с вярност все по-силна, по-голяма.
И моят стих затуй е посветен
на верността, и други теми няма.
Добър, прекрасен, верен и това
изчерпва всички мои обожания.
Добър, прекрасен, верен — три слова,
но колко много словосъчетания.
До днеска вярност, красота, сърце
ти пръв си съчетал в едно лице.*

106

*Когато в древни свитъци чета
за устни днес отдавна вече нямаи,
за пишещата песни красота
във чест на знатни рицари и дами,
по всяка неподправена черта,
ръце и устни, поглед, свежест, сили*

*аз виждам: в древността са доловили
каква ще бъде твоята красота.
Със поглед на пророк тук всеки ред
се е опитал да те предусети.
Но все пак твоя истински портрет
не са създали древните поети.
А ние днес и в твоя век живеем,
но нямаме перо да те възпеем.*

107

*Ни моя страх, ни тая звездна твърд,
погълната в грядущето, не знае
дали и колко мойта страст ще трае,
обречена като че ли на смърт.
Луната блесна не след дълъг мрак
напук на предвещаните кончини.
Надеждата е увенчана пак
и мир вещаят белите маслини.
Не те очакват мрак и тъмнина,
а аз ще дишам вечно в тези песни.
Заплашва смърт ония племена,
които са неуки, безсловесни.
Но с теб ще надживеем тук вдълбани
царе от бронз и лаври на тирани.*

108

*Какво ли тоя мозък ти е дал,
което ти си нямал дотогава?
Какво ли ново, друго бих изпял
за мойта обич или в твоя слава?
Не, нищо, друже. Но пък всеки ден*

*като молитва аз повтарям вечно,
че ти си мой, и тоя стих за мен
звучи тъй ново и така сърдечно.
Безсмъртната любов не се мени,
не вижда и в любимия промена.
Не знаят бръчки нейните страни,
и старостта е нейна подчинена.
И тя внезапно разцъфтява цяла,
когато се твърди, че е умряла.*

109

*Лъжец не ме наричай! Но кажи
кога съм бил лъжец или изменник?
Как бих могъл? В гърдите ти лежи
сърцето ми като залог и пленник.
Ти мой приют! Изчезвах без следа,
завръщах се след хиляди скитания
и носех с мен от живата вода,
която мие тия злодеяния.
Кръвта ми тъне в грехове; все пак
не съм достигнал до това падение,
завинаги да скъсам с твоя праг
и с извора на всяко утешение.
Какво бих правил аз без тебе тук?
Аз имам теб, аз нямам никой друг.*

110

*Да, вярно е: къде ли аз не бях
и като шут не се опозорих.
Как много драгоценности пилях
и много стари рани съживих.*

*Да, вярно е: изкосо гледах аз
на истината, но от тоя ден
отново младостта стои пред нас,
и само ти си щастие за мен.
Но всичко свърши. Моят дух е нов.
Аз вече не изострям своя глад,
не проверявам твоята любов —
ти мой си бог и всичко в тоя свят.
В небето си приют ми отреди
до тия чисти любещи гърди.*

111

*За злите ми дела не ме хули.
Хули за туй виновната богиня —
съдбата ми, която повели
до днес да се прехранвам с милостиня.
Беляза ме позорният печат.
Като мазач и аз съм цял във тия
петна на моя долен занаят,
о, помогни ми ти да ги измия.
Настойки от целебни семена
от тебе ще приема без роптание,
горчилките ти — без горчивина,
лекуващата болка — без страдание.
Ти само можеш да ме облекчиш:
достатъчно е да ме съжалиш.*

112

*Но твоята любов и доброта
запълниха завинаги следата,
която злата хорска клевета*

*във тъмните ми бръчки отпечата.
И само ти си радост или страх,
голяма болка и душевна рана.
За всеки друг съм мъртъв: оковах
сърцето си в невидима стомана.
В такава бездна запокитих аз
и страх, и нужда от човешка близост,
че днес едвам долавям този глас
на хули, на хвалебствия и низост.
Аз чувам само твоя дъх до мен.
Светът без теб е глух, опустошен.*

113

*Едното ми око се взира в мен,
откакто те напуснах, а това,
което гледа, гасне всеки ден,
изглежда зрящо, вижда, но едва.
Не виждат нищо моите очи
и до сърцето дневния светлик
не стига с птици, багри и лъчи,
и всичко в тях живее само миг.
Изящни, груби, приказни неща
обличат те във твоите черти.
Гугутка, врана, слънцето, нощта,
върхът, морето — всичко туй си ти.
Тъй моят поглед, моят взор нелеп,
лишен от тебе, вижда само теб.*

114

*Нима, откакто ме възвеличи,
като тщестлавен крал съм упоен?*

О, или лъжат моите очи,
или ти правиш алхимик от мен,
та моят взор в чудовища наглед
открива сходства с тебе, друже мой,
и прави ярък тъмния предмет
в мига, във който спре на него той?
Но аз вина очите си в това.
Вкуса на своя крал познават те
и знаят лицемерните каква
напитка кралят ще предпочете.
И нека те отрова в нея стрият.
От чашата ми първи те ще пият!

115

О, как те лъжех, като писах там:
„Не мога да обичам аз по-жарко.“
Но не допусках аз, че този плам
е можел да гори от туй по-ярко.
Но като имах времето пред вид,
разколебало клетви и стремления,
изменящо закони, в чийто щит
се притъпяват твърдите решения,
уверен само в днешния си ден,
недоверчив към всеки по-далечен,
защо те лъгах: „Тоя порив в мен?
Нима той може да е по-сърдечен?“
За възрастен аз взех едно дете,
а любовта е детство: ще расте.

116

Да не издигам пречки и стени

пред брака на сърцата. Обич не е
това, което времето мени
или със остарелия старее.
Любов — това е в бури греещ знак,
негаснещ и в мъглите, вечно зрима
звезда е тя за бродещия в мрак,
чиято стойност е неизмерима.
На времето не е играчка тя.
И нека то коси със сърп цветята
от нашите чела, страни, уста —
тя трае вечно, преко времената.
Ако това тъй само ми се струва,
ни моят стих, ни обич съществува.

117

Вини ме в туй: че бях скъперник пак
и пак останах задължен безкрайно.
Забравих те, напусках твоя праг,
със който съм обвързан всеотдайно.
На друг отдавах твоите часове,
лишавах те от моята сърдечност
и тласкан от насрещни ветрове,
изчезвах без следа за цяла вечност.
На блюдо греховете ми сложи
и моите неволни грешки; с оглед
на сторения грях ме накажи.
Не ме убивай само с този поглед!
Виновен съм. Грехът ми е безмерен.
Но той показва колко ти си верен.

118

Вкуса си дразним със горчиви билки,
при болест пием същата трева.
От болести се пазиме с горчилки,
нарочно боледувайки с това.
Макар преситен с твоето внимание,
и аз изострих своя глад така.
И сам си причиних едно страдание.
и то бидейки здрав и на крака.
Но бит от моите собствени коварства
и тая ми измислена беда,
аз заболях и всякакви лекарства
загълтах в своя собствена вреда.
И аз разбрах, че моето лечение
ми носи смърт, но не и облекчение.

119

Сълзи ли пих от морските сирени,
отрова ли, какъв е този ад?
Ту падам в мрак, ту грее лъч във мене,
ту губя пак, преди да съм богат.
Какво сгреших през своите честити,
блажени дни, незнаещи тъга,
та в треската от тъмните орбити
очите ми изскочиха сега?
О, благотворно зло! И най-доброто
във още по-добро превръщаш ти;
И мъртвата любов и тя чрез злото
възкръсва, хубавее и цъфти.
Тъй аз напускам този ад зад мен
не обеднял, а пак обогатен.

120

Че ти бе зъл, туй ползва мен самия.
Веднъж ранен, аз трябва този път
под своята вина да се превия,
ако не съм от камък, а от плът.
И ако като мене те потресе
измяната, то в теб е ад, нали?
Как болката, която ми нанесе,
не ме подсети колко те боли?
Как тази нощ на скръб не ми припомни
какво изстрадах аз, за да ти дам,
тъй както ти, от сълзите си скромни,
лекуващи скръбта като балсам;
Рани ме ти и аз ти отплатих.
Прости сега тъй, както ти простих.

121

На дело грешен! По-добре, нали
и без това те гледат с подозрение:
Но губи радостта ти, ако ли
я съди чуждо, не и твое мнение.
От блудния не чакам милост аз
за радостната тръпка на телото.
Да, грешен съм, не повече от вас,
шпиони мои, майстори във злото.
Да, аз съм аз. Признавам го без страх.
По вас за мене не съдете вие.
Не злобата ви мнимия ми грях
пред този свят на показ ще разкрие!
За злобния светът е зъл и злобен:
И вижда той във всекиго подобен.

122

Не искам твоите албуми. Във мен,
от паметта ми като в многотомен,
грижливо писан труд си съхранен
и вечно ще пребъдеш там за спомен.
Или додето ум; душа и страст
се противят на идещото тление
и не отстъпят — всяка своята част
от теб на злото, вечното забвение.
Не албум ще дочака този ден.
На него нищо аз не съм записал.
В кръвта ми и в плътта, дълбоко в мен
запазва своя спомен мойта мисъл.
Да взема тази вещ на съхранение,
ще значи да внесе във мен забвение.

123

Не, време, не! Не ми изменяш ти.
Ти пирамиди пак градиш, но в тях
не виждам нищо ново да блести.
Веднъж те вече са били на прах.
Живеем малко! В този кратък час
светът е нов за младия ни дух.
И мислиме, че е родено с нас
това, което знаеме по слух.
Не давам грош за твойта летопис!
И никога не ще ме удивиш
със твойто днес и вчера; с тоя низ
ти векове наред се суетиш.
А щом не измених до този час,
и занаяпред ще бъда верен аз.

124

Да беше любовта ми плод на случай,
на времето васал, навярно тя
от него щеше място да получи
в нетрайните треви или цветя.
Но тя не е възникнала случайно,
не страда във студения разкош,
не гине робски, не умира тайно
след спречкване, ударена от нож.
Не трепва даже тя пред тия, дете
под наем взимат щастие на час,
не мре с лъча и бурите в небето
не заглушават мъдрия ѝ глас.
Ти знаеш туй, ти, който в този свят
живя във зло и мреш във благодат.

125

Какво ли да се бях сдобил с честта
да нося във двореца балдахина?
Какво добро? Залог за вечността,
не по-надежден нежели руина.
Но който търси само суета,
изгубва всичко свое във отплата.
От глупост плаща скъпо глупостта,
от простота презира простотата.
Аз търся само твоята благодат.
Взemi дара ми, давам ти го аз
безкористно, без примес; той е свят —
двустранныя жертва, само между нас.
Назад, подлец, макар оклеветен,
ти все пак нямаш пълна власт над мен.

126

Ти, момко мой, ти властваш все така
над времето със златен сърп-стрелка
и раснеш с моите загуби на сили;
стареем ние, ти разцъфваш, мили.
Природата изтребва тоя свят,
но връща вечно твоя ход назад.
Чрез теб доказва своето умение
да ражда и руши за развлечение.
Към нея доверчив недей бъди.
Ласкае тя, но вечно не щади.
Ще дойде ден и ти ще се явиш
да искаш сметка и да заплатиш.

127

Не считал никой черното за цвят
преди и не ценили чернотата.
Ценят я днес; тя шества в този свят,
петни и очернява красотата.
Откак подправят злата грозота
със цветове и багри, взети в заем,
светът, прогонил всяка красота,
е станал груб и зъл, неузнаваем.
И този взор на милата — стъмен —
затуй поглежда със тъга такава
към този, който, сам от чар лишен,
със багри хубостта опорочава
и тъй блести от много тъмнота,
че мракът ни се струва красота.

128

Ти свириш. Моя музика си ти.

Под пръстите, акорди нежни взели,
дървото с топъл, с плътен тон трепти
и очароват сложните му трели.
На струните отдава твойта длан,
а не на мене ласките желани.
Ревнувам аз клавишите, без свян
целуващи изящните ти длани.
Клавиш да бъда често съм желал.
Под пръстите ти, дълги и изкусни,
и този къс дърво не би звучал
така щастливо, както тези устни.
Блажен клавиш! Отдай сега без свян
на мен устата, нему своята длан.

129

Развратен дух в пустиня от безсрамие —
това е поход в действие, това
е мрачно, грубо, яростно желание,
жестоко, алчно, сдържано едва.
Задоволено, то влече презрение;
стремящо се, то все ламти — безспир,
постигащо, намразва с упоение,
измамено, измамващо, без мир.
Безумно и в копнеж, и в обладание
то има, властва, спори за права.
Очаква рай, намира пак страдание,
мечта преди и сън подир това.
Но кой е съумял да не изстрада
това небе, което води в ада.

130

Очите ѝ не са звезди, не може
устата ѝ с корал да се сравнят.
Тя няма бяла като перла кожа,
а гарванови плитки, смугла гръд.
Не бели рози — пищни и богати —
не алени са нейните страни,
ухае тя, но с нежни аромати
едва ли би могла да се сравни.
Страните ѝ не са като жасмини,
не бих сравнил челото ѝ с цветя.
Не знам как шестват нежните богини,
но знам, че стъпва по земята тя
и буди по-сърдечни възхищения
от много други, лъгани в сравнения.

131

Ти притежаваш тиранична власт.
Красива си и затова надменна.
И знаеш, че за сляпата ми страст
ти грееш като перла драгоценна.
Лицето ти — твърди една мълва —
не можело да причини страдание.
Но аз не споря с нея, знам това
от спора с мойто собствено стенание.
И с цел да убедя това сърце
и да отхвърля тези празни басни,
твърдя до сълзи: смуглото лице,
чело, ръце и скули са прекрасни.
Не е бедата в смуглото чело.
Беда е, че сърцето ти е зло.

132

Очите ти обичам. Гледат те
отвергнатия с обич и утеха.
Тъгуват те и болка се чете
във мрака им — жалейна, черна дреха.
И не подхожда първата бразда
на изгрева така на небесата,
и тази ранна, вечерна звезда
едва ли по отива на луната
от този взор на милото лице,
така лъчист, тъй нежен и прощален...
Да бе и твойто ледено сърце
във този траур нежен и печален,
аз бих се клел, че в мрака грее зрак,
че красотата е бездънен мрак.

133

Бъди проклета ти, душа, задето
другаря ми рани, измъчи мен.
Не стига, дето аз изстрадах, ето,
и той е роб на страшния ти плен.
Жестокият ти поглед ме потресе,
Донесе ми три загуби поне.
Три тежки, черни рани ми нанесе —
от теб, от мен, от него ме отне.
Пусни го ти от твоя плен злокобен
и ако искаш, ще го пазя сам.
Ще бъда страж, бидейки сам поробен,
и във залог сърцето си ще дам.
Но ти не чуваш! Мра във твоя плен
и всичко мое мре и чезне с мен.

134

Признавам, твой е. Но от този час
и аз съм твой — заложен като дреха.
Така ти него — мойто второ аз,
ще пуснеш ли за мен да е утеха?
И ти, и той не искате това.
Не го отстъпваш от суетна слава.
Той в робството ми сам се окова
и мой гарант — в залог у теб остава.
Ти! Ти постъпваш като зъл лихвар.
Изстискваш всяка радост от сърцата.
Преследваш вместо мен един другар —
но пак не ми възвръщаш свободата.
Той себе си заложил вместо мен,
но пак съм аз завинаги във плен.

Този сонет и следващият са построени върху игра на думи.

Името на поета Will (съкратено от William)
на английски значи още воля или желание.

135

Желание — това е мойто име!
Ти много си желала, пожелай
и мен — едно желание, вземи ме,
в желанията място ми отдай!
О, ти, чиято воля е безбрежна,
нима не ще да ми дадеш приют?
Към чуждите желания си нежна,
а само аз от теб не бивам чул.
Но както в тия пълни океани
приют намира онзи скитник дъжд,
сред другите неща, така желани,

*ти приюти и мен, поне веднъж.
Не ме заставяй твърде да те моля,
а дай простор на страшната си воля.*

136

*Душата ти таи едно признание.
Кажи ѝ кой съм аз — тя няма слух.
Аз имам странно прозвище: „желание“,
приют ми е желаещият дух.
И ти, така с желания богата,
взemi и мен със другите ведно.
За щедрите богатства на сърцата
не значи нищо този знак „едно“.
И нищо във безбройната редица,
за теб един, единствен, аз почти
приемам да остана единица,
но стига ти, да ме обикнеш ти.
Влюби се първо в моето название,
а после в мене. Аз съм цял Желание.*

137

*Ти сляпа си, любов, слепиш и нас.
Не виждам туй, което виждам ясно.
Не знам, не различавам вече аз
кое е грозно и кое прекрасно.
Окото може да се заблуди.
То — кораб следва другите в морето.
Но ти закотвяш в гибелни води*

*с неистини и със лъжи сърцето.
Защо аз сметнах за отделен двор
това, което е всеобща нива?
Но как отрича всичко моят взор
и във лъжите истини открива.
Любов, ти в мрак превърна светлината
и като чума ме обзе лъжата.*

138

*Когато се кълнеш с престорен глас,
че ти си само вярност, лъжеш пак.
Но въпреки това ти вярвам аз,
за да ме взимаш за незрял хлапак.
Лаская се, че ти изглеждам млад
и пак ти вярвам аз, макар да знам,
че мойта младост е обрулен цвят,
и лъжеш ти, и аз се лъжа сам.
Не ще признаеш своите лъжи,
а аз пък мойто мнимо лековерие.
О, любовта е цяло лицемерие
и възрастта безкрайно ѝ тежи.
Лъжите в теб са с цел, във мен — неволни,
но двамата еднакво сме доволни.*

139

*Да оправдавам твоите лъжи
не искам аз и ти не ме заставяй,
Със сила по-добре си послужи,
но с хитрости, о, не, не ме ранявай.
Обичаш друг! Добре, пред мен поне
не хвърляй бегли погледи към оня.*

*От хитрости не се нуждаеш, не!
Сърцето ми не е обвито в броня.
Ти знаеш най-добре от всички тук,
че погледите могат да убият.
И затова поглеждаш ти към друг,
за да не падна мъртъв аз самият.
Но ти към мен добра недей бъди!
Убий ме с поглед, о, не ме щади!*

140

*Бъди тъй умна, колкото си зла.
Смълчаният ми стон не сепвай болно.
А иначе и болки, и тегла
ще заговорят с глас, почти неволно.
Не ме обичаш, излъжи ме, аз
се радвам и на твойто лицемерие.
Аз като болен в смъртния си час
посрещам всички лекари с доверие.
Не ме мъчи! Изгубил всяка свест,
не знам какво ще наговоря тука.
А тоя свят, лишен от ум и чест,
посреща с радост всяка злобна клюка.
От хулите ще те спаси измама:
лъжи, но външно се показвай пряма.*

141

*Не, моят поглед не е влюбен в теб.
Той твоите пороци вижда ясно.
Сърцето, чийто порив е нелеп,
да люби твоите грешки е съгласно.
Гласът ти не лъскае моя слух*

*и ласките ръката ми не чувства.
С петте си сетива оставам глух
за празника на всички чувства.
Но и петте ми бедни сетива
напрасно се опитват от отдавна
да убедят сърцето ми в това:
че в твойто робство гибелта е явна.
Една утеха имам в тоя свят:
ти мой си грях и ти си моят ад.*

142

*Да, моята любов е моят грях.
Не ми прощаваш ти за моите грешки.
А твоите? Сравни греха ми с тях
и виж сама чии ли са по-тежки.
Но разбери, не твоите уста
ще ме винят, отдавна осквернени,
изцапани с лъжи, без красота,
и със следи от клетви и измени.
По-грешна ли е моята любов?
По-свято ли е твоето терзание?
Не ме съди със този гняв суров,
смили се, ако чакаш състрадание;
но ако нямаш капка жал в душата,
не чакай милост и за теб самата.*

143

*Жената често, за да улови
на двора някой перест хубавец,
оставя даже своя син, уви
и... хуква подир дръзкия беглец.*

*Детето плаче, тя със зло лице
кокошия преследва господин,
кълне и хваща въздуха с ръце,
забравила съвсем за своя син.
Петлите често гониш ти така,
а аз — твой син, рева със пълен глас.
Хвани мечтата, погали с ръка
детето си, утеха чакам аз.
Несвъртнице! За беглите мечти
забравяш често любовта си ти.*

144

*За радост и за скръб две страсти в мене,
два образа ме следват всеки миг.
Бял ангел — момък с къдри позлатени
и сатана — жена със мургав лик.
И с цел да ме низвергне вдън земята,
а него да превърне в сатана,
въвежда във съблазън добротата
със хубостта си смуглата жена.
Но той дали е вече в неин плен?
Допускам, но не знам до тоя час.
Дружат един със друг — странят от мен,
и: „в ада ѝ е той“, боя се аз.
Но туй със положителност ще знам,
когато го низвергне тя от там.*

145

*Аз мразя — каза тя със плам
и без да ще, призна пред мен
омразата си: но едвам*

долови колко съм смутен
и тя замлъкна веднага.
От устните и ласки аз
бях слушал само досега,
но не и тоя гневен глас.
Аз мразя — тя повтори пак,
но вече първите зори
смениха в нея оня мрак
и той във дън земя се скри.
И тя додаде: „Мразя аз“,
но каза бързо: „О, не вас“.

146

Душа, ядро на моя свят греховен,
душа, метежен пленник на нощта,
ти изнемогваш, мреш от глад духовен,
пилееш се във външните неща.
Ти, гостенката, пръскаш щедри средства
за този свой наемен дом, без смут
натрупваш ти за червея наследства,
от теб добити с непосилен труд.
Расти душа! Граби от днес нататък
от тялото усещания ти.
Изчерпвай всяка радост без остатък,
живей в разкош, но външно не блести.
Смъртта ще спре пред тоя жив кипеж.
Смъртта е тлен, а ти, душа, не мреш.

147

Един болнав недъг е любовта.
Със остра жажда ден и нощ томи ме.

Недъгава, обича болестта
и в нея туй, което най боли ме.
Тя своя лекар — разума гневи:
въобще не се поддава на лечение!
Но вече тоя лекар заяви,
че е изгубил всякакво търпение.
И ето ме неизлечим болник.
Какво е мир душата ми не знае.
А мисълта отскача всеки миг,
пилее се без разум и блуждае.
Безумен взех ноцта за светъл зрак,
а ти си ад: непроницаем мрак.

148

О, как слепи очите ми страстта:
не са съгласни с повечето зрения.
Без ум ли ме остави любовта,
та те отричат зримите явления?
Щом те са прави, то защо светът
със моите очи не е съгласен.
Ако ли не, защо не заявят,
че моят взор е беден и неясен.
И кой е прав? Очите или аз?
От погледа ми сълзи всичко кривят.
И слънцето слепее тъй за час,
додето бури свода не измият:
Слепиш, любов, очите ми с потоци,
но пак не скриващ своите пороци.

149

Кой? Аз от теб останах непленен?

Но аз нали по собствено желание
воювам с теб срещу самия мен
и мра със рядко себеотрицание.
Не срещам ли врага ти като враг?
Обичам ли когото ненавиждаш?
Осъждам се жестоко, знаеш как,
когато ти напразно ме обиждаш.
Нали и всяка добродетел в мен
за мен е ценно качество със оглед
на туй, търпи ли страшния ти плен...
Завися цял от властния ти поглед.
О, аз разбирам твоето презрение.
Ти мразиш в мен лишения от зрение.

150

Каква е тази твоя страшна власт?
Как тя над мен безсилния владее?
Лишен от воля, лъжа с рядка страст
очите си, че слънцето не грее.
Така обайва тази сила зла,
че аз със чиста съвест и съзнание
прощавам в тебе злите ти дела
и всеки грях наричам обаяние.
Това, което мразят в тебе тук,
ме покорява и плени безславно.
Обичам в теб, което мрази друг,
не ме третирай с другите наравно.
За любовта ти съм достоен двойно.
Обичам в тебе всичко недостойно.

151

Не, любовта не знае угризения,
при все че съвестта е неин плод.
Не ме преследвай с твоите обвинения,
ти водиш моя непростим живот.
На тебе аз отдаден съм всецяло,
но ниски страсти моя дух влекат.
Духът ми съблазнява твоето тяло
и твоят дух подкупва мойта плът.
При името ти тя изтръпва цяла,
желана цел, преследвана така!
И тя пред теб застава просияла
и пада в твоите царствени крака.
Любов, познала черните падения,
познава, знае всички угризения.

152

Да, моята любов е моят гнет,
но теб ти тегне двойно прегрешение.
Ти с мен пристъпваш брачния обет,
а с него вършиш клетвонарушение.
Но имам ли наистина права
да те виня за твоите постъпки,
Аз сам извърших, знам добре това,
не две, а двайсет гибелни простъпки.
Кълнех се в добротата ти без страх,
във чувствата ти, в мнимата им трайност.
За всички твои грешки ослепях,
залъгвайки се с твойта всеотдайност.
Във твойта мнима красота се клех
и себе си без нужда сам петнех.

153

Бог Купидон почивал в сън дълбок.
Видели нимфи този рядък случай
и факела на дремещия бог
те потопили в пенестия ручей.
Потокът заклокочил с ясен звук.
Разплискал се, нагрял се до кипение...
И болните сега се стичат тук
от ручея да търсят изцеление.
Но Купидон, от погледа си той
добе искра за факела си смолест
и върху мен опита тоя зной...
И страдам аз сега от тежка болест.
Но ручей мен не ще ме излечи,
от този ад във твоите очи!

154

Почивал Купидон във сън дълбок
до своята факла — източник на страсти.
Видели нимфи дремещия бог
и се стаили в околните храсти.
И факлата, захвърлена в страна,
която много мъки причинила,
една от тях в прохладната вълна
на пенестия ручей потопила.
Нагрели се студените води.
Мнозина в тях намерили спасение.
Аз също идвах често тук преди,
от твоя чар да търся изцеление.
Нагрива даже ручея страстта,
но ручей не охлажда любовта.

Издание:

Уилиям Шекспир

Сонети

Преводач Владимир Свинтила

Редактор Петър Алипиев

Художник Любен Диманов

Макет Кънчо Кънев

Художник-редактор Иван Кенаров

Технически редактор Тома Станкулов

Коректор Денка Мутафчиева

Английска, второ издание

Тематичен № 2119

Дадена за набор 15. VII. 1971 г

Подписана за печат 25. XII. 1971 г.

Излязла от печат 20. III. 1972 г.

Формат 16/71X100. Печ. коли 10,50+2,25

Изд. коли 12,47+2,67

Тем. Но 2119. Изд. № 777. Лит. гр. IV

Цена 2,95 лв.

ДП „Балкан“ — София

Държавно издателство — Варна, 1972

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА



<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.